

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

249. Quando laicorum facultates non sufficere censendum sit, ad hoc vt Clerici consensu Episcopi, & consulto Romano Pontifice contribuere in aliquibus casibus teneantur? Es supponitur Clericos non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

cedit Ecclesias, Ecclesiasticos teneri in subsidium, & propterea mandavit Nuntio Florentino, vt discussis prius bonis laicorum, si non sufficerent condemnaret prædictos Ecclesiasticos ad contribuendum, teste Soula & Marta *ubi supra*.

3. Notandum est etiam hic obiter, Dominos Episcopos non debere statim licentiam Pontificum executioni mandare, nisi visis videndis, nam in dictis licentiis & Bullis Pontificiis ponuntur hæc, aut similia verba, *stantib. præmissis, Constituto tibi de narratis, &c.* quæ quidem, aut similia verba, vt auertit Marchinus *ubi supra. de peste, part. 4. c. 4. num. 20.* videntur requirere aliquam cognitionem iudicalem narratorum, & cum in dictis Bullis dicatur *vocato Clero, &c.* ex dictis verbis videtur etiam dicendam, vt obseruat idem Marchinus, non solum habendam esse narratorum iudicalem cognitionem, sed etiam habendam esse audita parte, nempe Clero, & aliis, de quorum interesse agitur. Et nota etiam quod exactio contributionis in dictis casibus per Ecclesiasticos persolueda, per personas similiter Ecclesiasticas tantum ab Episcopis deputandas efficienda erit, vt habetur in Bulla Urbani VIII. concessa pro Ducatu Mediolanensi, ibi, *Volumus autem, &c.* quod etiam patet ex his quæ adducit Gutierrez *de Gabellis quest. 92. num. 65.*

RESOL. CCXLIX.

Quando laicorum facultates non sufficere censendum sit, ad hoc vt Clerici cum consensu Episcopi, & consulto Romano Pontifice contribuere in aliquibus casibus teneantur?

Et supponitur Clericos non teneri ad tributa, qua imponuntur ad rescindendas vias, pontes, fontes, aut muros Ciuitatis, & similia. Ex part. 1. tract. 2. Resol. 134. alias 133.

§. 1. **H**anc questionem non inuenies apud multos Authores: ideo supponendum est, Clericos non teneri ad tributa, quæ imponuntur ad rescindendas vias, pontes, fontes, aut muros ciuitatis, & similia, ad communem vsum ciuium, & etiam Clericorum necessaria, nisi in subsidium, nempe, quando deficeret facultates laicorum. Hoc supposito, Suarez contra Regem Angliæ, lib. 4. cap. 25. num. 35. putat, verba illa, *Vbi laicorum non suppetunt facultates*, quæ habentur in cap. non minus, & in cap. aduersus, de imm. intelligenda esse, non de facultatibus singulorum ciuium, sed de facultatibus communibus Reipublicæ. Et ita etiam docet Narbona 3. p. Recopil. lib. 3. tit. 4. l. 37. *Glossa vnica, num. 21.*

2. Sed Megala in p. 2. lib. 2. c. 17. g. 6. n. 123. magis ample in fauorem Clericorum de hac te loquitur: lic enim asserit: [Tunc facultates laicorum non sufficere censendum est, quando cõsiderata proportione inter necessitatem, vel vtilitatem pro qua gabella imponitur, & ciuium facultates, quæ ad soluendam gabellam non sufficiunt; nisi ciues cogantur se eis priuare, quæ quotannis illis necessaria sunt ad viuendum secundum convenientiam sui status, quem, vt Reipublicæ subueniant, minuire nõ tenentur: ac idè eorũ tunc facultates ad soluendas gabellas nõ sufficere censendum erit. Et de facultatibus particularium ciuium loquitur: nam, si ciuitas in communi diues est, vt ex communibus redditibus communi necessitati vel vtilitati commodè prouideri possit; tunc nec ab ipsis secularibus gabellæ exigende sunt, nisi ex consuetudine legitime præscripta hoc introductum esset.] Ita Megala, ex cuius sententia sequitur, quam

ratò Clerici teneantur, pro supradictis gabellis contribuere: nam difficulter potest accidere casus, in quo bona propria omnium, & singulorum ciuium, ad huiusmodi opera efficienda non sufficiant.

RESOL. CCL.

An Clerici teneantur soluere gabellas, si Episcopus, & Clerus consenserunt, inconsulto Summo Pontifice?

Et quid dicendum, si Princeps impetret Bullam à Summo Pontifice; an tunc necessarium sit seruare formam Cap. Non minus de Immunitate Eccles. Ex part. 3. tract. 1. Resol. 15.

§. 1. **S**uppono per ea, quæ alibi notauimus, Clericos teneri ad collectas positas pro communibus necessitatibus, concurrentibus aliquibus conditionibus, & præsertim si adfit consensus Episcopi & Cleri, & consulatur Summus Pontifex: sed difficultas est an inconsulto Summo Pontifice sufficiat Episcopi & Cleri consensus? Et affirmatiuam sententiam tenet Pater Suarez contra Regem Angliæ, lib. 2. cap. 25. nu. 17. vbi sic ait: Existimo si Episcopus & Clerus consentiant inconsulto Summo Pontifice, licet malefiant & puniri possint, nihilominus factum tenere, quia in cap. aduersus non additur verbum irritans consensum eorum, & alioqui habebant iure ordinatio potestatem ad illum consensum præstandum. Ita ille.

2. Verum contraria opinio mihi placet. Dico igitur quod si Summus Pontifex consuli potest, non posse absque illius consensu Clericos ad tributa, vel alias exactiones obligari, quia, vt patet in cap. aduersus, ad hanc obligationem inducendam requiritur Pontificis consensus propter imprudentiam quorundam. Ergo si non adfit talis consensus, cessat cõditio necessaria ad obligationem, & consequenter ipsa obligatio, & idè non erat necessarium decretum irritans. Et docet Castrus Palaus tom. 2. tract. 12. *disput. vnica, punct. 9. num. 7.* qui etiam num. 8. rectè notat consensum Episcopi & Cleri in tali casu ita requiri, vt vnum sine altero non sufficiat, quia vtriusque iudicium æquanimitè expostulatur in cap. non minus, ibi, *Nisi Episcopus & Clerus tantam necessitatem, vel vtilitatem aspexerint, &c.* & in cap. aduersus, ibi, *Verum si quando Episcopus simul cum Clericis tantam necessitatem, vel vtilitatem perspexerint, &c.* Nota tamen nostram sententiam veram esse in casu, quo Summus Pontifex consuli potest, nam si periculũ esset in mora; vnde id fieri non possit, clarum est Episcopi & Cleri consensum sufficere, quia tunc adest Summi Pontificis præsumpta voluntas. Sed quid dicendum si Princeps impetret Bullam à Summo Pontifice, an necessarium sit seruare formam dicti cap. non minus, de immunit. Eccles. vide Valboam de Magrovecio in his quæ scripsit ad Regem nomine Decani, & Capituli Ecclesiæ Salmaticensis concl. 12. num. 147. & seq. vbi affirmatiuam sententiam adheret.

3. Verum aduertant Principes laici & Episcopi, quod hæc necessitas, vt imponatur gabella inconsulto Summo Pontifice, potest contingere in exactione, quæ ad vnum actum, vel ad breue tempus fit; nam si longiori tempore sit duratura, licet, vt dictum est, in casu necessitatis possit inchoari inconsulto Summo Pontifice, vt longiori tamen tempore protrahatur necessariò consulendus erit. Igitur potest contingere ad imponendum tributum non posse consensum Pontificis postulari stante urgente necessitate, & ad illius continuationem, cum id fieri potest, omnino

Alibi in Resol. quæ hic est sup. 248. & in aliis eius primæ not. Et pro difficultate contenta à lin. 5. huius textus, sup. in Resol. 246. §. vlt. & in Resol. 247. à §. 1. & in Resol. 248. §. Quarto primo. & infra in Resol. 337. & in to. 7. tit. 6. Resol. 33. §. Sed hæc. Et pro contento in hoc §. Verum contraria, infra in Resol. 337. §. Et ideo, & seqq. & in alio §. eius not.

Sup. hoc supra ad licentiam in Resol. 248. §. Verum prope finem, & infra in Resol. 337. §. 6. ante med.

et Res. 244. A. prope Resol. 248. et infra in Resol. 337. et infra in Resol. 337. et infra in Resol. 337.

Ita hoc, et in Resol. 248. et in Resol. 247. et in Resol. 248. et in Resol. 248. et in Resol. 248.

et infra in Resol. 337. et infra in Resol. 337.